

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยประสงค์จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอกับขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากร
2. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
3. วิธีสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ข้าราชการที่ปฏิบัติราชการในสำนักงานศึกษานิเทศก์อำเภอจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีงบประมาณ 2544 จำนวน 89 คน

ตาราง 2 แสดงจำนวนประชากรการวิจัย ในจังหวัดนครศรีธรรมราช

อำเภอ	ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ	เจ้าหน้าที่
1. อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช	1	4
2. อำเภอท่าศาลา	1	4
3. อำเภอสิชล	-	4
4. อำเภอร่อนพิบูลย์	-	4
5. อำเภอชะอวด	1	4
6. อำเภอเชียรใหญ่	-	5

ตาราง 2 ต่อ

อำเภอ	ผู้ช่วยศึกษานิเทศก์อำเภอ	เจ้าหน้าที่
7. อำเภอฉวาง	1	4
8. อำเภอทุ่งสง	1	7
9. อำเภอปากพนัง	1	6
10. อำเภอทุ่งใหญ่	1	3
11. อำเภอหัวไทร	-	4
12. อำเภอลานสกา	1	3
13. อำเภอขนอม	-	3
14. อำเภอพิปูน	-	3
15. อำเภอพรหมคีรี	-	3
16. อำเภอนาบอน	1	2
17. อำเภอบางขัน	1	2
18. อำเภอฉ่ำพรรณรา	-	2
19. อำเภอจุฬาภรณ์	1	3
20. อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	-	2
21. อำเภอพระพรหม	-	2
22. กิ่งอำเภอนบพิตำ	-	2
23. กิ่งอำเภอช้างกลาง	-	2
รวม	11	78

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ LBDQ

จำนวน 30 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 8 องค์ประกอบ โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือ ได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวน 4 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบให้เลือกตอบ

2 แบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำหรือ LBDQ นี้เป็นของมหาวิทยาลัยแห่งรัฐโอไฮโอที่ได้รับการพัฒนาให้เหมาะสมยิ่งขึ้นโดย Halpin and Winer ซึ่งวิจิตร ชีระกุล ได้แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยเมื่อปี 2518 (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์ 2525 : 96) ผู้วิจัยได้ประยุกต์และปรับปรุงให้มีความเหมาะสมสำหรับการวิจัยพฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอในครั้งนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำมิติกิจสัมพันธ์ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามพฤติกรรมผู้นำมิติมิตรสัมพันธ์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามเกณฑ์การวัดของลิเกิร์ต (Likert) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536 : 156-157 อ้างอิงมาจาก Likert, 1964) จำนวน 30 ข้อ ใช้วัดพฤติกรรมผู้นำมิติกิจสัมพันธ์และพฤติกรรมผู้นำมิติมิตรสัมพันธ์ ดังนี้

ด้านที่ 1 พฤติกรรมผู้นำมิติกิจสัมพันธ์ ได้แก่ข้อ 1 – 15

ด้านที่ 2 พฤติกรรมผู้นำมิติมิตรสัมพันธ์ ได้แก่ข้อ 16 – 30 ดังตัวอย่าง

ข้อที่	พฤติกรรมของศึกษาธิการอำเภอ	ระดับพฤติกรรม				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ศึกษาธิการอำเภอเข้มแข็งมใสกับทุกคน					

3. แบบสอบถามขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยมีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

3.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับขวัญในการปฏิบัติงาน

3.2 ศึกษาคุณลักษณะของขวัญในการปฏิบัติงาน แล้วนิยามคุณลักษณะและกำหนดกรอบโครงสร้างของเนื้อหาเป็นองค์ประกอบของขวัญในการปฏิบัติงาน 8 ด้าน ประกอบด้วย

ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ความเจริญก้าวหน้าของงาน การยอมรับนับถือ สภาพในการปฏิบัติงาน ความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน และเงินเดือนและผลตอบแทน

3.3 สร้างเครื่องมือเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมา จำนวน 1 ฉบับ กำหนดชนิดแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามเกณฑ์การวัดของลิเกิร์ต (Likert) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536 : 156-157 อ้างอิงมาจาก Likert. 1964) กำหนดตัวเลือกไว้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด จำนวน 45 ข้อ ดังนี้

1. ด้านความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน ข้อที่ 1-6
2. ด้านความรู้สึกมั่นคงปลอดภัย ข้อที่ 7-12
3. ด้านความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของหน่วยงาน ข้อที่ 13-17
4. ด้านความเจริญก้าวหน้าของงาน ข้อที่ 18-23
5. ด้านการยอมรับนับถือ ข้อที่ 24-29
6. ด้านสภาพในการปฏิบัติงาน ข้อที่ 30-35
7. ด้านความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน ข้อที่ 36-41
8. ด้านเงินเดือนและผลตอบแทน ข้อที่ 42-45 ดังตัวอย่าง

ข้อที่	ปัจจัยที่เกี่ยวกับขวัญในการปฏิบัติงาน	ระดับความรู้สึก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1	ท่านมีความภาคภูมิใจเมื่อปฏิบัติงานเสร็จภายในเวลาที่กำหนด					

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วนำเสนอประธานและกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์และให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไข
2. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและความเที่ยงตรง (Validity) เชิงทฤษฎี ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแก้ไข ประกอบด้วย
  - 2.1 ว่าที่ร้อยตรีวัฒนา ไกรนุกูล ศึกษาธิการจังหวัดกระบี่
  - 2.2 นายเชษฐ เพชรานนท์ ผู้ช่วยศึกษาธิการจังหวัดนครศรีธรรมราช
  - 2.3 นายเฉลิมพันธ์ สุวรรณชนะ ศึกษาธิการอำเภอทุ่งใหญ่

3. คัดเลือกข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ .50 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วนำไปทดลองใช้ (Try - Out) กับข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ ที่จังหวัดสงขลาซึ่งไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 35 คน

4. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาหาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item Total Correlation) และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ (บุญชม ศรีสะอาด 2538 : 163) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9622

5. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองแล้วเสนอคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เป็นครั้งสุดท้ายเพื่อตรวจสอบ และแนะนำเกี่ยวกับการทำฉบับที่สมบูรณ์ สำหรับการใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชถึงศึกษาธิการอำเภอ เพื่อขอความร่วมมือให้ข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำแบบสอบถามไปให้ข้าราชการในสำนักงานศึกษาธิการอำเภอทุกอำเภอ และนัดวันรับแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยติดตามเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง ภายในเวลาที่กำหนด

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมมาได้คัดเลือกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์แล้ว ดำเนินการตามขั้นตอนในการแปลความหมาย และใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าร้อยละ (Percentage)
2. แบบสอบถามตอนที่ 2 วัดพฤติกรรมผู้นำของศึกษาธิการอำเภอ และขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตรวจสอบให้คะแนน ดังนี้
  - ให้ 5 คะแนน ถ้าทำเครื่องหมาย / ในช่องแสดงพฤติกรรมมากที่สุด
  - ให้ 4 คะแนน ถ้าทำเครื่องหมาย / ในช่องแสดงพฤติกรรมมาก
  - ให้ 3 คะแนน ถ้าทำเครื่องหมาย / ในช่องแสดงพฤติกรรมปานกลาง
  - ให้ 2 คะแนน ถ้าทำเครื่องหมาย / ในช่องแสดงพฤติกรรมน้อย
  - ให้ 1 คะแนน ถ้าทำเครื่องหมาย / ในช่องแสดงพฤติกรรมน้อยที่สุด

ยกเว้นข้อที่ 5, 7, 22 และ ข้อที่ 23 ซึ่งเป็นข้อความเชิงลบ (Negative Statement) ให้คะแนนกลับกันคือ ให้คะแนน 1, 2, 3, 4 และ 5 ตามลำดับ โดยวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมผู้นำและระดับขวัญในการปฏิบัติงาน ด้วยการหาค่าคะแนนเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) แปลความหมายโดยเทียบกับเกณฑ์การประเมินของเบสต์ (นิตยา จันทร์คณาโชติ 2538 : 184) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 - 5.00	หมายถึง ระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 - 4.49	หมายถึง ระดับมาก
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 - 3.49	หมายถึง ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 - 2.49	หมายถึง ระดับน้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 - 1.49	หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

3. หาคความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ กับขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการ โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และแปลความหมายของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตามเกณฑ์ของบาร์ทซ์ (ละอองทิพย์ บุญเกียรติ 2544 : อ้างอิงมาจาก กัญญา ลินทรตนิศิริกุล 2544 : 126) ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์	ระดับความสัมพันธ์
0.80 หรือสูงกว่า	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
0.60 ถึง 0.80	มีความสัมพันธ์กันสูง
0.40 ถึง 0.60	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
0.20 ถึง 0.40	มีความสัมพันธ์กันต่ำ
0.20 หรือต่ำกว่า	มีความสัมพันธ์กันต่ำมาก

4. สร้างสมการพยากรณ์ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ด้วยพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows หาค่าสถิติ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ใช้

สูตร

$$\text{ร้อยละ} = \frac{\text{ความถี่ของรายการนั้น} \times 100}{\text{ความถี่ทั้งหมด}}$$

1.2 ค่าเฉลี่ย (μ) หรือค่ามัธยฐานเลขคณิต (Arithmetic Mean) โดยใช้สูตร ดังนี้
(กัลยา วานิชย์บัญชา 2543 : 146)

$$\mu = \frac{\sum_{i=1}^N x_i}{N}$$

เมื่อ μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
$\sum x_i$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
N	แทน	จำนวนประชากร

1.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร ดังนี้
(กัลยา วานิชย์บัญชา 2543 : 148)

$$\sigma = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^N (X_i - \mu)^2}{N}}$$

เมื่อ σ	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร
X_i	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัว
μ	แทน	ค่าเฉลี่ยของประชากร
N	แทน	จำนวนประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

1.4 หาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์กับขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) โดยใช้สูตร ดังนี้

$$R_{y,12} = \sqrt{\frac{r_{y1}^2 + r_{y2}^2 - 2r_{y1}r_{y2}r_{12}}{1 - r_{12}^2}}$$

$R_{y,12}$ คือ สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างตัวแปร Y กับตัวแปร X_1 และ X_2

r_{y1} คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร Y กับตัวแปร X_1

r_{y2} คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร Y กับตัวแปร X_2

r_{12} คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X_1 กับตัวแปร X_2

การทดสอบสมมติฐานของสหสัมพันธ์พหุคูณ

$$F = \frac{R^2 / k}{(1 - R^2) / (N - k - 1)}; df = k, N - k - 1$$

k คือ จำนวนตัวแปรอิสระ

N คือ ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

R^2 คือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาราช 2544 : 129-131)

1.5 ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regresstion) ในการคำนวณค่าในการพยากรณ์ขวัญในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ด้วยพฤติกรรมผู้นำของศึกษานิเทศก์อำเภอ โดยใช้สมการถดถอยพหุคูณในรูปคะแนนดิบ ดังนี้

$$\hat{Y} = a + b_1X_1 + b_2X_2$$

เมื่อ $\hat{Y}$ คือ ตัวแปรตามที่ถูกทำนายโดย X_1 และ X_2

X_1, X_2 คือ เป็นตัวแปรอิสระ หรือตัวพยากรณ์ (Predictor) ตัวที่ 1, 2

b_1, b_2 คือ ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

a คือ ค่าคงที่ (Intercept) ในสมการพยากรณ์

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2540 : 329-330)

และสมการถดถอยพหุคูณในรูปแบบของคะแนนมาตรฐาน โดยมีรูปแบบ ดังนี้

$$Z_y = \beta_1 Z_1 + \beta_2 Z_2$$

เมื่อ Z_y คือ คะแนนมาตรฐานของ Y ที่ได้จากการทำนาย

β_1, β_2 คือ สัมประสิทธิ์การถดถอยมาตรฐาน

Z_1, Z_2 คือ คะแนนมาตรฐานของตัวแปรอิสระ X_1 และ X_2

(มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช 2544 : 135-136)

2. สถิติหาคุณภาพเครื่องมือ

หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม สัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient)

โดยใช้สูตรของครอนบาค (Cronbach)

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S^2} \right\}$$

เมื่อ α คือ ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

n คือ จำนวนข้อคำถามของเครื่องมือ

S_i^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S^2 คือ ความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับ

(ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2538 : 200)